

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli d. 8 April 1867, kl. 2 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, angående väckt motion om ändring i Riksdags-Ordningens föreskrifter rörande sättet för omröstningars verkställande hos Kamrarne och Utskotten.

Uti en af Riksdagens Första Kammare, medelst protokolls-utdrag af den 28 sistlidne Februari, till Konstitutions-Utskottet hänvisad, af *Herr Axel Dickson* väckt motion har blifvit anfördt, att föreskriften i nu gällande Riksdags-ordning, det alla omröstningar skola ske med slutna sedlar, icke öfverensstämde med grundsatsen, att i ett konstitutionelt land de konstitutionela formerna böra så mycket som möjligt tillämpas, hvartill hörde att de, som valt representanterna, sattes i tillfälle att bedöma, huru dessa uppfylla sitt ansvarsfulla kall mot fäderneslandet och valmännen, men det skulle i oändlighet förlänga riksdagarne, om alla dess ledamöter skulle yttra sig i hvarje fråga, der votering kunde antagas blifva begärd, hvadan motionären föreslagit, såsom enklaste och bästa medlet för det åsyftade målets vinnande, »att alla omröstningar, ej endast inom Kamrarne utan ock inom Utskotten, må ske öppna, och att, då rösterna befinnas lika delade, Talmannen uti Kammare och Ordföranden i Utskott afgifver sin röst; är pluralitet redan vunnen, afgifves ej röst af Talman eller Ordförande.»

Vid öfvervägande af denna motion, har Utskottet, utan att anse erforderligt att här ingå i en närmare utredning af den ofta och flerstädes omtvistade frågan rörande det öppna eller slutna omröstningssättets företräden i allmänhet, trott, att, då det sednare är hos oss häfdvunnet och, alltsedan 1810 års Riksdags-ordning antogs, utan anmärkta olägenheter

tillämpadt, skulle, derest en förändring deraf borde ega rum, härför kunna anföras högst viktiga skäl, och såsom sådana synas de ej kunna betraktas, hvilka i motionen förekomma, emedan, med den offentlighet, som nu är vid Riksdagens förhandlingar rådande, valmännen i alla fall ej sakna tillräcklig ledning för att bedöma, huruvida den valde representanten motsvarat deras förtroende, och det öppna omröstningssättet, långt ifrån att, såsom motionen antyder, bidra till riksdagarnes förkortande, tvärtom skulle, efter all anledning, verka motsatsen, emedan riksdagsmännen då skulle, vida mera än hittills, anse sig böra särskildt motivera hvarföre de deltagit i det ena eller andra beslutet. Detta skulle otvifvelaktigt blifva händelsen, om en ledamot, till följd af skäl och upplysningar, framställda under öfverläggningen inom Kammaren, skulle finna sig pliktig att frångå en mening, hvarför han röstat inom Utskott, förutsatt att han icke, just till följd af den öppna omröstningen, skulle anse sig tvungen att, för undvikande af beskyllning om bristande fasthet i grundsatser, vidblifva en mening, hvars rättighet han fått giltiga skäl att betvifla.

Visserligen skulle, ur rent theoretisk synpunkt, åtskilliga skäl kunna anföras för det öppna voteringsättet, såsom varande det enklaste, naturligaste och mest manliga; men då frågan hufvudsakligen bör bedömas ur synpunkten af dess praktiska gagn för det allmänna, måste, enligt Utskottets tanke, ett afgjort företräde tillerkännas det nu stadgade omröstningssättet, som i vida högre grad gör det för hvarje representant möjligt att, oberoende af hvarje påtryckning, som i mera grannliga och ömtåliga frågor kunde tänkas inverka äfven på en i allmänhet själfständig man, kunna fatta sitt beslut endast på grund af egen öfvertygelse, om denna ock vore stridande mot deras, med hvilka han vanligen är liktänkande, eller mot den mening, som för tillfället vill gälla såsom den allmänna.

Ej heller synes det i motionen föreslagna sätt för frågors afgörande, när rösterna inom Kamrarna finnas lika delade, att detta afgörande skulle ske medelst Talmannens röst, vara lämpligt, då Talmännen utses af den andra Statsmagten och således icke innehafva sin befattning i följd af flertalets inom Kamrarna förtroende.

Om än den sistnämnda anmärkningen icke gäller i afseende på omröstningar inom Utskotten, der Ordföranden numera väljes af ledamöterna, kvarstår dock alltid det ofvan anförda skälet, att, genom omröstningen med slutna sedlar, en själfständig och från obehörig inverkan utifrån fri utöfning af riksdagsmannakallet bättre befordras. Dessutom har det synts Konstitutions-Utskottet mindre lämpligt, att Utskottens arbetsordning, synnerligast i en så viktig punkt, skiljer sig från Kamrarnes.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Konstitutions-Utskottet funnit ifrågavarande motion (N° 78) icke böra till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 April 1867.

På Utskottets vägnar:

Nils Larson.

Reservationer:

Af Herrar *von Koch* och *Berger*.

Af Herr *Rydin*, som ansett att, då vid öfverläggningar i Utskott skiljaktiga meningar uppstå, som genom omröstning måste slitas, den borde öppet verkställas, med afgörande röst för Ordföranden, då rösterna vore lika, och 48 § Riksdags-ordningen i sådan syftning ändras,

i hvilken reservation Herr *Ekman* och Herr Grefve *De la Gardie* förklarar sig instämma.

Af Herr *Carl Anders Larsson*, som reserverat sig mot den i Utlåtandet förekommande motivering, emedan han ansett 48 § Riksdags-ordningen för närvarande lemna åt Utskottens fria val att votera antingen öppet eller med slutna sedlar, på grund hvaraf han trott förslaget i denna del obehöfligt,

i hvilken reservation Herr *Uhr* anmält sig instämma, samt

af Herr *Nils Larson*, som reserverat sig mot Utlåtandet i den del, som rör omröstningarna inom Utskotten,

med hvilken reservant Herr *O. Bosson Olsson* sig förenat.
